

Izhaja vsa torka in sobota ob 11. uri predpoldne za mesto ter ob 3. uri pop. za deželo. Ako pade na ta dnova praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemati ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K, polletno 4 K in četletno 2 K. Prodaja se v Gorici v tobakarni Schwarz v Šolskih ulicah, Jellersitz v Nunskih ulicah in Leban na Verdijevem tekališču po 8 vin.

GORICA

(Zjutranje izdanje.)

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v »Narodni tiskarni«, ulica Veturini h. št. 9.
Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo »Gorice«. Oglasi se računijo po petivrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računijo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska »Narodna tiskarna« (odgov. J. Marušič).

Govor

poslanca Povšeta o trgovinski pogodbi z Nemčijo o priliki dotične razprave v državnem zboru.

(Konec.)

Nemčija že ima svoj mesogledni zakon in kdor ga je videl, mora pritrčiti, da je silno strog (Pitrjevanje), in jaz bi le želel, da bi Nemčija zvesta temu zakonu tudi napram ameriškemu uvozu postopala; kajti potem smemo upati, da bomo pri strogih policijsko živinodavnih določbah vendarle kaj prodali v Nemčijo.

Te številke — nočem biti preobširen, da držim besedo — dokazujejo, da nas čakajo žalostne razmere glede izvoza naše živine in mesa v Nemčijo, ki je naš najboljši odjemalec. Vsled tega pa menim, da smo mi avstrijski živinorejci upravičeni, kakor so tudi nemški agrarci storili napram svoji vladi, da od svoje vlade zahtevamo, da uvoz svežega in prekajenega mesa ter konzerv iz inozemstva, ako ne popolnoma prepove, pa vsaj strogo nadzoruje in kontrolira.

To navajam vsled tega, ker postaja naš izvoz prekajenega mesa v Nemčijo precejšen. Zvišanje carine, težko izpolnvanje določb mesoglednega zakona v Nemčiji bo zelo oviralo naš izvoz, in vendar je ta izvoz posebno iz Prage in iz kraljestva Češkega zelo važen. Nemčija je izkušala uvoz tujega mesa kolikor mogoče omejiti, in jaz sem prepričan, da se bo pri eneržiji nemških agrarcev tega tudi držala. Rečem torej, Nemčija je izkušala kolikor mogoče omejiti uvoz tujega mesa, akoravno je navezana na uvoz tujih živil, da preživi številno industrijsko delavsko prebivalstvo.

In ako nemški agrarci trde, da jim je že sedaj mogoče pokriti njih mesni trg in tudi v drugih ozirih zadostiti domačemu trgu, vendar izrazim svoj precejšen dvom. Rabili bodo pri najboljših razmerah vendar še leta, da bodo dosegli pri živinoreji ono višino, da ne bodo več rabili našega izvoza.

Dovolim si navesti nekaj statističnih

LISTEK.

Kazen za greh.

Povest: Spisal Janko Bratina
(Dalje.)

— No, pa z Bogom; in zadela je vodo na glavo; tudi soseda se je odpravila proti domu.

Koren je kmalu za tem izvedel, kaj se je zgodilo s hčerjo. Ves jezen in razjarjen je poklical ženo k sebi in jo ošteval radi tega.

— Ali nam je treba tega? Ali res moraš vso sramoto spraviti nad mojo glavo? Toliko sem se trudil, toliko delal in niti malo hvaležnosti nimaš za to.

— Le molči, le, odgovorila je ona. Kaj boš regljal sedaj. Pa jaz sem kriva? Ali ni tvoja hči? Kaj?

In hudo se je žena postavila proti možu, jezila se in hudovala, češ, on je kriv vsega. Sicer pa njej to tako ni bilo dosti; ona se na hčer ni jezila, ž njo vred je proti možu. Koren je videl, da je ostal sam. Sina takrat ni bilo doma, nekje na Koroškem je bil na delu.

— Ti križ božji, tožil je mož; res ne smemo soditi, da ne bomo sojeni in nikdo nas ni brez greha, a vendar kaj bo iz tega? Kakšno življenje je to? Ali

številki nasproti onim gospodom, ki so vedno trdili in nam avstrijskim kmetovalcem očitajo, da smo preozkosrčni, da imamo pred očmi le svoje interese brez ozira na mnogoštevilne odjemalce države. S tem hočem ovreči sum zoper nas kmetovalce. Iz navedenih številki bodete razvideli, kaj lahko doseže avstrijska živinoreja.

L. 1890 smo pri štetju konstatirali število 8,643.936 glav živine. To število je v prihodnjih 10 letih narastlo na 9,506.000 glav. (Čujte!) Juncev in telic je bilo l. 1890 1,257.000 glav, leta 1900 pa že 1,799.000. Prešičev je bilo l. 1890 2,721.000, l. 1900 pa 4,682.000 glav.

Te številke govore. Ako bi avstrijsko kmetovalstvo vlada, posebno poljedelsko ministrstvo, podpiralo z isto skrbnostjo, kakor jih podpirajo v Nemčiji, potem bi bilo avstrijski živinorejci mogoče — o tem sem prepričan — popolnoma oskrbovati avstrijski mesni trg in še vedno imeti prima-blogo za izvoz.

Ravno tako je zvišana carina na klobase od 17 mark na 40 mark. Tudi ta predmet se je zelo izvažal v Nemčijo in to zvišanje bo izvoz kolikor mogoče omejilo.

Preidem sedaj k predmetu, ki se vam bo morda zdel malenkosten, toda v interesu svoje ožje domovine se moram dotakniti na kratko te stvari in opozarjam vlado, naj popravi, kar je zagrešila carina. Carina pri surovem maslu se je zvišala od 16 do 20 mark. To sicer ni posebno veliko, pač pa je obremenjenje, kar hočem dokazati. Ako obsirneje govorim o tem predmetu, čegar izvoz je narastel že na 15 milijonov mark, storim to radi tega, ker je moje najgloblje prepričanje, da bo naš izvoz mesne živine vsled ogromnih carin Nemčije gotovo nazadoval. Priznam, da bo Nemčija še vedno rabila prima blago in ga bo morala kupovati pri nas.

Vendar ni pa omejen eksport imel tudi druge posledice in prepričan sem, da bi se mi planinci v reji mlade živine morali omejiti, ker bi je ne mogli lahko izpečavati. Tu moramo iskati svojega pribežališča v mlekarstvu in tu bi rad ome-

je to vredno človeka? Otrok moj je, to je res, a njena kri se pretaka po hčerinih žilah. Vse ima njeno. —

In spomnil se je, kakšna je bila žena njegova nekdanj. Brhka kot sedaj Pepca. Vesela in poskočna, a tista črna pega je bila na njej. Šele pozneje je po strani zvedel to, nikdo mu ni prej povedal, in on je nosil potem to na sebi, kakor težko breme. Otroka je imela njegova žena, to je vedel, a kje je ta otrok, ali je še živ — ali morda mrtev, tega ni vedel. Mrtev? In ta misel mu je vzbudila drugo še strašnejšo — in dalje je videl pred seboj hčer — ne, naprej ni mogel misliti, to je bilo prehudo.

Pepca je zvedela, da oče ve in skoro zadovoljna je bila. Bolje prej, kot poznej. Vendar pa tiste dni ni bila več stara Pepca. Vse se ji je zdelo tako nemumno na svetu, nič je ni veselilo. Najraje bi bila vrgla vse od sebe in zadržala ta sad, ki se je začel gibati pod njenim srcem.

Zvečer je bil Tone pri njej.

Počasi in nekako nerodno mu je povedala, kaj jo čaka. No, oni se ni dosti brigal zato, kakor bi hotel reči, sedaj sva poravnala račune.

Pepca je čutila to in nekaj hudoga,

nil, da se je na Kranjskem naprednim kmetom posrečilo pripraviti kmete do tega, da so se združili v mlekarne in v nekaj letih res izvršili uprav ogromno delo.

Nemški trg pa je za naše surovo maslo velikega pomena; kajti mi smo izpeljali iz Avstrije l. 1901 74.000 meterskih stotov masla in od tega izvoza odpade le na Nemčijo 68.590 stotov.

Vidimo pa tudi drugo okolnost, zakaj je nemški trg vreden, da se potegujemo zanj. Nemčija je v Evropi največji konsument surovega masla.

Nemčija je l. 1890 uvažala le 83.200 meterskih stotov surovega masla v vrednosti 11.4 milijonov mark. Te svote pa so se drugo desetletje zvišale na 157.000 meterskih stotov v znesku 24 milijonov mark. Konsum Nemčije se je torej v nekaj letih podvojil. Na tem uvozu je udeležena Avstrija po množini s 33%, po vrednosti pa s 30%.

Gospodje! Kaka je ta slika? Res je, da te 4 marke za 100 kg niso tako breme, a ne smemo pozabiti izpremenjenih razmer na evropskem trgu za surovo maslo. Danes dansko surovo maslo obvladuje angleški trg. Na Angleški pa vidimo zadnji dve leti precejšno izpremembo v tem oziru. Vidimo, da se uvažna na angleški trg surovo maslo v veliki množini iz Kanade in iz Argentinije in lahko opazimo, da bodo Danci, izpodrinjeni na angleškem trgu, poizkušali pridobiti nemški trg za svoje surovo maslo.

Zadnji statistični podatki letošnjega in lanskega leta dokazujejo, da Nemčija v velikih množinah uvažna sibirsko surovo maslo in gospodje bodo pač vedeli, da se to lahko uvažna za nižjo ceno, ko naše avstrijsko maslo.

Naj mi bo dovoljeno govoriti v imenu avstrijskih živinorejcev in poljedelcev ter reči: Prosimo cesarsko vlado, da strogo pazi na naš izvoz surovega masla, da stori vse, da se ta predmet čimbolj izvažna. Kratko omenim, da je izvoz našega surovega masla posebno trpel l. 1897 in 1898, omenjam pa, da se je takrat surovega masla manj pridelalo, tudi kar se tiče kakovosti, da pa

težkega je čutila v sebi. Zdelo se ji je, da je sedaj vse končano, da ne bo nič več. Čutila je, da ji je Tone postal sedaj tuj in jo ne mara več.

On ni govoril nič, glavo si je podprl z desnico.

— No, kaj pa misliš, de ona.

— Nič, odgovoril je osorno.

Ona je to čutila, a v srcu se ji je vzbudila vendar še enkrat trohica tiste ženske ljubezni, ki človeka res osreči, ki ga ovije kakor mehke, prijetne sanje.

— Tone, dejala je in v tej besedi je bila vsa tista trohica ljubezni, a oni je ni čutil, nije tudi hotel slišati in hip na to te ljubezni ni bilo več. Pepca je bila nekak čuden stvor, ki ni bil več ženska, ki ljubi; ampak ženska, ki ne gleda ne na desno ne na levo, da le doseže nekak cilj.

Tone je kmalu odšel.

Hladno se je poslovil, Pepca je vedela, da ga ne bo več, a ni ji bilo hudo.

Niti roke si nista dala, nikomur ni bilo težko pri srcu. Tone je zaukal, ko je šel doli po vasi, vesel je bil, kajti sedaj mu za Pepco ni nič mari. On gre svojo pot, ona pa svojo; srečala se ne bosta več nikoli.

Tako se godi večkrat pri nas na

se je produkt zvišal vsed mlekarskih za drug ter podpor od strani poljedelskega ministrstva.

Nadalje bi vladi priporočal, naj podpira ta pridelek, ki je posebno važen za planinske dežele, stori naj se vse mogoče na državnih in na privatnih železnicah, da bodo po letu in ob vročini na razpologo vagoni s hladilnimi pripravami.

Gospodje! Tako delajo druge države, tako dela daljna Kanada, daljna Argentinija in Amerika in žalostno je, da mi danes v Evropi še nismo prišli tako daleč, da bi dosegli te prekomorske dežele, ki so nas že daleč prekosile v izvozu svežega mesa. Žalostna resnica je, da si je ameriško meso takorekoč osvojilo trg na Angleškem in v Nemčiji. Toda menim, da se bodo v Nemčiji vsled strogega mesoglednega zakona razmere izboljšale, ako je nemški vladi res kaj na tem, da štiti nemške živinorejce.

Gospodje! Dognano je, da gremo vsled novega tarifa nasproti slabejšim časom izvoza. Teško je za avstrijskega kmetovalca odkrito glasovati za to postrežno carinsko pogodbo.

Toda mi pa znamo tudi ceniti, da je naš izvoz pretečeno leto dosegel skoro vrednost ene milijarde kron. Povprečno se giblje v vrednosti 800 do 900 mil. kron.

To je številka, ki nam ukazuje, akoravno je carinska postavka Nemčije stroga, da ravnamo po vesti ter svoje glasovanje tudi tako uravnamo.

Vladi pa veljaj moja sklepna beseda.

Čenjeni gospod govornik iz Tridenta je izrekel marsikatero željo. Izpregovoril bom le malo besed. Vlada sama si je v svesti visoke gospodarske dalekosežnosti pri tej pogodbi.

To je že sama jasno pokazala takoj ob začetku posvetovanj k avstrijskemu carinskemu tarifu. Naj preberem vam v pojasnilo te uvodne besede, ker so zadostne za nas kmetovalce (bere):

„Sedaj relativno ugoden položaj naše živinoreje je vsed nemškega carinskega tarifa bistveno otežkočen in v nevarnosti. Vsled povišanja nemške agrarne carine ter pri negotovosti, kak bo v bodoče naš živinski izvoz, grozi naši

vasi. In niti tistega ropota se ne dela kakor v mestu. Tiho se to zgodi, zanje se ne briga nikdo, zanj še manj. Prve dni sicer malo ženske poklepetajo, a kmalu je vse tiho. —

Tone je iste dni odšel od doma in kmalu potem so govorili, da je šel nekam na Nemško ali celo v Ameriko. Malo neprijetno je to zadelo Pepco, a vaško dekle prenese še marsikaj hujega — —

VII.

In rodil se je kakor se jih rodi sto in sto. Mati je bila takrat pri Pepci in jo varovala v tej hudi uri. Pripravila ji je nekaj gorke juhe in godrnjala vmes tupatam kako nerazložno besedo.

Korena ni bilo videti. Možu je bila ta stvar prehudo potrta že sivo glavo in ni vedel, kaj naj stori. Tako neka črna slutnja ga je navdajala, povsod je videl le otroke in zopet otroke. Kako bi nekaj moralo priti na njegov rod, tako mu je bilo pri srcu. In to ga je bolelo, da ravno on mora biti tisti, ki bo vse to doživel.

Pri vodnjaku so bile zopet ženice.

— Sem pravila, dejala je jedna. Tako je, drugega ni bilo pričakovati.

— Bog nas varuj! Pa botri, kje bodo? (Dalje pride.)

živinoreji nevarnost, da bo del naše do-
slej izvažane živine potisnjen nazaj na
domač trg, vsled česar bodo doma cene
zelo padle. Naš trg bi bil potem prena-
polnjen in cene bi še bolj padale vsled
precejšnjega uvoza tuje živine.

Tem izbornim besedam nimam ni-
česar pristaviti. Želim le, da bi vlada po
teh zlatih besedah tudi delala in skrbelo
za to, da tuja živina na naše trge ne bo
brez potrebe silila, ampak avstrijska vlada
naj našo govejorejo sploh krepko pod-
piro; avstrijski živinorejci, podpirani od
vlade, bodo popolnoma zamogli izbornu
preskrbovati naše mesne trge.

Težko zadene naše kmetovalstvo ta
carinska pogodba. Vsled tega pričakujemo
zveste izpolnitve onih besed, ki jih je iz-
pregovoril zastopnik vlade, zastopnik
poljedelskega ministristva v carinskem od-
seku, da je resna volja avstrijske vlade,
storiti vse, da se to težko razmerje oblaži
in izboljša. Vsem gospodom pa, ki ni-
majo zastopati kmetovalskih koristi, kličem
v spomin to-le:

Aktivna trgovinska bilanca je za
vsako državo najvažnejša; od nje je od-
visna naša gospodarska moč. Avstrijska
trgovinska bilanca pa more biti aktivna
le, ako je srečno urejen izvoz poljedelskih
produktov.

Te besede same obvezujejo one, ki
nimajo naloge zastopati poljedelskih in-
teresov, da glasujejo za naše interese, da
naj nas vlada podpira v težkem boju, ki
ga bomo morali bojovati brez dvoma
vsled novih carin.

Naj preberem še nekatere resolucije,
katere, prosim, naj bi se sprejele ker
bodo gotovo pripomogle, da se izboljšajo
naše težke razmere.

Glase se (bere):

„1. C. kr. vlada naj nemudoma pred-
loži zbornici načrt novega reformiranega
zakona o živinski kugi.

2. Vlada naj kmalu predloži visoki
zbornici sedanjim razmeram primeren
načrt mesoglednega zakona, v katerem
naj se uredi uvoz tujega mesa in raz-
lože pogoji, pod katerimi se sme spraviti
v promet pripravljeno meso tudi z ozirom
na človeško zdravje.

3. Vlada se pozivlje, naj kar pre-
pove uvoz mesa iz prekomorskih dežel,
kjer ni ne živinozdravnštva, ne meso-
gledništva.

4. Vlada naj stori vse potrebno, da
so ne samo na državnih, ampak tudi na
zasebnih železnicah pripravljene posebni
vagoni s hladilnimi pripravami za pošil-
janje svežega mesa.

5. Resna naloga vlade naj bo, da
 uvede splošno živinsko zavarovanje in
naj ustanovi državno zvezo vseh zava-
rovalnic za živino.“

Visoke zbornice ne bom več na-
dlegoval, menim, da opravičeno lahko
prosim, da sprejme te resolucije. (Odo-
bravanje.)

Politični pregled.

Politični položaj.

Zdaj je že gotovo, da se skliče dr-
žavni zbor proti koncu tega meseca na
štirinajstodnevno zasedanje. Potem pa bodo
sklicani deželni zbori, ki bodo zborovali
šest do osem tednov. V tem kratkem dr-
žavnozborskem zasedanju predloži vlada
državni proračun in morebiti tudi pro-
računski provizorij. Ministerski predsed-
nik baron Gautsch bo pri ti priliki po-
jasnil tudi nekoliko položaj naše državne
polovice nasproti ogerski državni polo-
vici, kar bo tem boljše storil, ker se snide
že 15. t. m. tudi ogerski državni zbor,
čigar osoda bo do 26. t. m., do dneva,
ko se snide naš državni zbor, najbrže
že odločena.

Ministerske spremembe v Avstriji.

Cesar je vsprejel ostavki naučnega
ministra dr. Hartla in trgovskega mi-
nistra barona Calla ter jima podelil pri
ti priliki veliki križec Leopoldovega reda.
Vodstvo teh ministerstev pa je poverjeno
in sicer ono naučnega ministristva pod-
predsedniku nižjeavstrijskega deželnega
sveta Ribardu baronu Bienertu in ono
trgovskega ministristva pa selcijskemu
načelniku v trgovinskem ministristvu
grofu Leopoldu Auerspergu. Obadva po-
stala sta tajna svetnika.

Tako na tihem in za širšo javnost
tako nepričakovano se pa ni še pri nas

že dolgo časa izvršila kaka ministerska
sprememba.

Iz obrtnega odseka.

V zadnji seji so se sprejeli k § 38.
dodatki glede izkaza usposobljenosti v
v obrti ter se je določilo, da takega iz-
kaza ni treba pri trgovanju z živimi ži-
valmi, z raznimi odpadki, s kmetijskimi,
vinarskimi, gozdarskimi ali rudarskimi iz-
delki, nadalje so tudi izvzete branjarije
in kramarije na deželi, kjer ni pomož-
nega osebja.

Kriza na Ogerskem.

V nedeljo vršilo se je pod cesar-
jevim predsedstvom na Dunaju minister-
sko posvetovanje, katerega se je udeležil
ogerski ministerski predsednik grof Fe-
jervary, naš ministerski predsednik baron
Gautsch in minister za zunanje zadeve
grof Goluchowski. Predmet temu posve-
tovanju bila je zopet ogerska kriza. Ne-
kateri listi hočejo vedeti, da so se na
tem posvetovanju izrekli proti predlogu
grofa Fejervarija, naj bi se na Ogerskem
 uvedla splošna volilna pravica. Proti
temu da sta bila posebno baron Gautsch
in pa grof Goluchovski, in sicer oba za-
radi tega, ker menita, da bi se potem
taka splošna volilna pravica morala uve-
sti tudi pri nas v Avstriji.

Miroljubna politika italijanskega ministra Tiltonja.

Italijanski minister zunanjih zadev
Tiltoni je otvoril v petek v Desiju pri
Milanu kmetijsko razstavo z govorom, v
katerem je poudarjal potrebo zunanjega
in notranjega miru za gospodarski raz-
voj dežele. Preidši na zunanjo politiko
je izjavil: „Moja misel je bila vedno za-
gotoviti zunanji mir. Zavedam se popol-
noma odgovornosti napram deželi ter
tudi prevzamem vso odgovornost za po-
litiko stalnega mirnega, enotnega in po-
sebno mirnega značaja.“

Srbski prestolonaslednik proglašen polnoletnim.

Ob krasnem vremenu je bil v so-
boto predpoludne v vojaškem šotorišču
v Banjici slovesno proglašen polnoletnim
princ Jurij v navzočnosti dvora, diplo-
matičnega zbora, členov vlade, načelnikov
civilnih in vojaških oblasti, častniškega
zbora in mnogoštevilnega občinstva. Pred
šotoriščem je bila pred kraljem revija
čet beligradske garnizije, nakar je beli-
grajski metropolit odslužil svečano za-
hvalnico in potem zaprisegel prestolona-
slednika. Prestolonaslednik je prisegel
prečital in ko sta jo podpisala on in
metropolit, je kralj imel na princa na-
govor. Po govoru, ki je bil vsprejet z
dolgotrajnimi živio-klici, je kralj poljubil
prestolonaslednika in mu izročil Lazarev
red. Nato sta kralj in prestolonaslednik
vsprejemala čestitke diplomatskega zbora,
vlade in drugih dostojanstvenikov. Po
svečanosti so čete defilirale.

Dogodki na Balkanu.

V bližini sela Mogile se je spopadla
bolgarska četa pod vojvodo Denkom z
mnoho močnejšim oddelkom turške vojske.
Krvavi boj je trajal od zore do mraka
in prišlo je tako daleč, da so se vojaki
in četniki borili z bajonetj. V boju je
poginilo 12 Bolgarov, a ostalim se je
posrečilo pobegniti. Izgube turške vojske
so bile precej večje. To je razburilo
vojake, ki so napadli selo Mogilo ter za-
čeli neusmiljeno pobijati in mučiti ubo-
ge seljake. V selu je nastal velik strah,
možje, žene in otroci so bežali v šumo,
a vojaki so jih čakali in pobijali. Tako
je poginilo 13 nedolžnih Srbov in Srbinj
ter 2 mala otroka. Vojvoda Denko je
povzročil okoli Mogile hude nesreče, a
večje ni mogel povzročiti.

Dogodki na Ruskem.

Na Kavkazu vršili so se zadnje dni
strašni nemiri. Tartari napadli so Armence
ter jih mnogo pobili. Ko je nastopalo vo-
jaštvo, začeli so Tartari streljati tudi na
vojake, in tako prišlo je do krvavih spo-
padov med Tartari in vojaki. Mnogo hiš
je bilo v plamenu.

Načelnik odeskega vojaškega okraja
Kahanov je bil radi bolezni odstavljen.
Na njegovo mesto je imenovan povelj-
nik 2. armade v Mandžuriji, Kaulbars.
V Baku je položaj obupen. Zopet se sliši
streljanje topov in pušk. Požiganje traja
dalje. Pomorsko vojno sodišče je obsi-
dilo 3 mornarje s „Pobjedonosca“ na
smrt, 19 na prisilno delo, 33 v uvrščenje
v stotnijo kaznjencev, a 20 jih je opro-
stilo obtožbe.

Parlament na Ruskem in Židje.

„Zveza ruskih patrijotov v Moskvi“
je izdala apel do vseh onih, ki so za-
dobili volilno pravico v državno dumo.
Zveza pozivlja volilce, naj načelno ne
dajo svojega glasu nobenemu židovskemu
kandidatu. Tekom vse vojne in notranjih
nemirov — pravi proglas — so dokazali
Židje ne-le da nimajo srca za Rusijo,
ampak da so jej naravnost sovražniki. V
take roke se ne sme polagati usode do-
movine in zato je patrijotična dolžnost,
da za vsako ceno preprečimo, da bi le

en sam Žid prišel kakor narodni zasto-
pnik v državno dumo.

General Linevič.

V ruskem vojnem ministristvu se
oficijelno potrjuje, da bo Linevič takoj
po odobrenju mirovne pogodbe imenovan
za carskega namestnika in za vrhovnega
vojaškega poveljnika v vzhodni Aziji.

Nemiri na Japonskem.

Po vsem japonskem cesarstvu vrše
se shodi, na katerih se protestira proti
sklepu miru. V Tokiju, ki je razglašeno
obsedno stanje, ščiti vojaštvo vsa javna
poslopja.

Domače in razne novice.

Za „Šolski Dom“ so plačali pred-
sedništvu: Peter Brumat v St. Petru pri
Gorici 10 K; Štefa Kinderčev v Gorici
10 K; Henrik Černigoj, kurat v Velikih
Žabljah 10 K; Andrej Mesar, vikar v
Lokavcu 10 K.

Srčna hvala!

Slavnost odkritja Prešernovega
spomenika v Ljubljani. — Slavnost
odkritja Prešernovega spomenika v Ljub-
ljani, ki se je vršila v nedeljo, vspela je
prekrasno. Ta dan ostane v zgodovini
slovenskega naroda in posebno pa nje-
gove prvostolnice Ljubljane z zlatimi čr-
kami zapisan. Slavnost je bila imponantna
in izvršila se je tudi v najlepšem redu.
Sprevod, ki se je pomikal izpred „Na-
rodnega Doma“ na Marijin trg, kjer stoji
spomenik, je bil ogromen. Udeležilo se
ga je nad 140 društev s 40 zastavami
poleg drugega občinstva. Vso slavnost je
poveščevalo krasno vreme. Ko so se
zbrali na slavnostnem prostoru gostje in
društva, zapela je „Glasbena Matica“
pod vodstvom mojstra Hubada slavnostno
kantato. Velik in pretresljiv trenotek je
pa bil, ko se je na zaključku govora dr.
Tavčarja razmaknila zavesa in je mno-
žica zazrla krasni spomenik, umotvor
domačega umetnika Zajca. Partrenutkov
je vsa ta ogromna množica kakor oka-
menela zrla v spomenik, a nato je pa
dala duška svojemu navdušenju z urne-
besnim klicanjem „Živio in slava Pre-
šernu!“ Godba je zasvirala „Naprej za-
stava Slave“, a z grada so javili topovi,
da je spomenik največjemu našemu
pesniku dr. Francetu Prešernu odkrit.
Nato so govorili in se poklonili Pre-
šernovemu spomeniku ruski profesor v
imenu ruskega naroda, arhimandrit Petro-
vič iz Belegrada v imenu Srbov, praški
župan dr. V. Srb v imenu Čehov in dr.
M. Amruš v imenu Hrvatov. Ravnatelj
Senekovič je nato v imenu „Odbora za
Prešernov spomenik“ istega izročil v
varstvo ljubljanskega mesta, nakar ga je
župan Hribar po daljšem govoru vsprejel.
Nato je „Glasbena Matica“ pod vodstvom
mojstra Hubada zapela Mašekovo „Stra-
nam“ in razne deputacije so pričele po-
kladiti vence ob spomeniku. Nato so se
deputacije s svojimi zastavami poklonile
spomeniku in sprevod se je po vspredu
vrnil pred „Narodni Dom“. Po eni uri
popoludne so tudi socialisti, po kratkem
nagovoru g. Kristana, položili venec ob
spomeniku. Ob 2. uri dopoludne je bil v
veliki dvorani „Nrodnega Doma“ slav-
nosten banket. Vrsto napitice je otvoril
ljubljski župan Hribar. Zvečer so bili
na raznih krajih komersi.

Odkritje Prešernovega spome-
nika. — To največje narodno slavnost
slavili so, kakor nam poročajo, pri nas
na Goriškem s tem, da so v nedeljo po
uasih trgih in vaseh razobesili mnogo-
številne slovenske zastave.

Stritar Prešernu. — Povodom
razkritja Prešernovega spomenika je zlo-
žil Josip Stritar naslednjo pesem, ki
je izšla tudi v posebnem natisu.

Imamo ga! — Veseli se, Ljubljana,
Najlepši svoj praznuješ danes dan!
Ponosna vzprejmi novega meščana,
S teboj vesel slavi ga narod zbran:
V podobi krasni v sredi tvoji biva,
V podobi, ki nam vsem je v srcu živa!

Izpolnjena nam vsem je srčna želja:
Prešeren naš pred nami tu stoji!
Srce kipi od sreče in veselja,
V pogledu tem žarijo nam oči.
Pozdravljen! svetla zvezda ti nam bodi,
Prešeren, ki nas po življenju vodi.

Kdor težko obložen na potu peša,
Kdor staze išče iz omrežja zmot,
Tolažbe v bridkih urah kdor pogreša,
Sem naj obljudi se na božjo pot:
Komur je huda ura up pobila,
Pri tebi išči tukaj tolažila.

Kdo iz puščave té mu pot pokaži?
Doživel hude čase je Slovan!
Ti dvigni up mu, ti ga potolaži,
Da skoraj lepši mu napoči dan:
Tvoj duh govóri z jasne nam višave:
Na delo, bratje, pa pokoncu glave!

Prešern! Tu prisegamo pred tabo,
Po vsej Sloveniji naj glas doni:
Mi bratje biti hočemo med sabo,
Živeti, kakor nas učil si ti:
Za vse, kar je človeštvu sveto, vneti,
Sinovi zvesti domovini sveti!

Slabo jo je skupila vojaška
godba pešpolka št. 27. v Ljubljani, ki je
v nedeljo popoludne svirala na Kozler-
jevem vrtu. Kakor da bi hotela izzivati,
zaigrala je tam neko ital. koračnico. Tr-
žačani, ki so doma takih koračnic do
grla siti, in kojih se takrat na Kozler-
jevem vrtu zbralo veliko število, pogra-
bila je sveta jeza in začeli so tako od-
ločno demonstrirati proti godbi, da so
bili godci prisiljeni, vsaj tako nam pri-
poveduje očividec, pobrati šila in kopita
ter zbežati.

Čehl Prešernu. — Češka deputa-
cija, ki je prišla pod vodstvom praškega
župana dr. Srba k odkritju Prešernovega
spomenika, je položila na spomenik sre-
brn venec v podobi lipovih in lovoro-
vih peres. Imel bo sledeči napis: „Na
pamet slavného slovinského pevce Fran-
tiška Prešerna — v den odhalení pom-
niku jeho v bílé Lublani — obec král.
hlav. mesta Prahy“. Venec bodo potem
spravili v deželni muzej.

Slovensko katol. narodno dija-
štvo je položilo ob spomenik Prešernov
krasen venec z napisom: Pesniku „Krstu
pri Savici“ — katoliško-narodno dija-
štvo.

Moskovska univerziteteta. — Rektor
moskovskega vseučilišča g. Leonid Ljahtin
je brzojavil v Ljubljano odboru Prešer-
novega spomenika: Moskovski univerzitet
izraža o priliki odkritja spomenika
Prešernu, slavnemu liriku ponosa, svojega
naroda in lepote Slovanstva svoje naj-
iskrenejše sočutvo — slovenskemu na-
rodu.

Kako je častnik slavil Pre-
šerna. — Leta 1901 v avgustu so ma-
nevrali okrog Bleda. V Radovljici na-
stanjeni stotniji, „die russische Com-
pagnie“ je poveljeval rajni stotnik Albert
Martinčič. Dne 12. avgusta je sklical
stotnik stotnijo pred odhodom v po-
lukrog okrog sebe ter prašal vojake, če
jim je znan Prešeren in katere pesmi
njegove poznajo. „Veseli me“, je odgovoril
Martinčič vojake, da poznate vsi najlepše
pesmi največjega pesnika slovenskega.
Danes korakamo mimo njegovega rojst-
nega doma, mimo Vrbe, kjer se je rodil
dne 3. grudna 1800; da si ta dan vsi
zapomnite. Predno prikorakamo k hiši,
poveljeval bom „desno glej“ in takrat
mora vsakdo Prešernu čast skazati, kakor
pred najvišjim generalom“. Ko so kaci
10 korakov pred Prešernov dom priko-
rakali, je potegnil stotnik sabljo, z njim
njegovi častniki in komandiral je glasno:
„Stotnija, desno glej!“ Stotnija je udarila
po puškah in stopila, da je zagrmelo in
defilirala kakor pred najvišjim generalom
pred Prešernovo rojstno hišo. To je bil
vznešen prizor, ki je marsikateremu iz-
vabil solze iz oči.

Draginja vsled Prešernove slav-
nosti. — Na trgu v Ljubljani so se
razne stvari vsled slavnosti podražile.
Ker so gostilničarji pokupili posebno
mnoho piščancev, je cena tako poskočila,
da sta veljala dva piščanca 1 gld. 85. kr.

Učiteljske vesti iz sežanskega
okraja. — Bekar Alojzij iz Kazelja in
Macarol Alojzij iz Šempolaja postaneta
definitivna na svojih mestih. — Preme-
ščen: so; Arko Leopold iz Kobleglave
kot voditelj dvorazrednice v Kostanjevico;
Peček Avgust iz Temnice v Koprivo;
Škof Viktor iz Mavbinj v Kobleglavo;
Šuc Avgust iz Barke v Branico; Sila
Luka iz Štorij na Vojšičico; Kenda Ferdo
iz Avbera v Štorje; Josip Šinigoj iz Bra-
nice v Mavhinje. — Na novo so name-
ščen: Fakin Anton v Temnici, Hrešček
Alojzij v Lokvi; Poljšak Albert v Avberu;
Kavčič Marija v Barki; Terpin Antonija
v Gorjanskem; Eppich Balbina v Lokvi
in Kenda Marija iz Doline v Kostanjevico.

Slabo se je godilo „Legi“ v
Ogleju. — Laški gospodje so tu aran-
žirali veselico in ples v korist raznaro-
dovalne „Legi“. — To pa ni bilo včed
patrijotičnim Oglejcem, ki so si nadeli
črnožolte kokarde, žvižgali in konečno
vdrli v vrt, kjer se je vršila veselica.
Podrli so nekaj miz in stolov, nakar je
policija razpodela izgrednike in udele-
žence veselice. Izgredniki Italijani so
vpili „Doli z Italijo“, „Doli z „Lego,“!

Vabilo na občni zbor „Krojaške
zadrage v Gorici“, registrovane zadrage
z omejeno zavezo, ki se vrši v četrtek
dne 21. septembra 1905 ob 10^{1/2} uri zju-
traj v prostorih „Goriške zveze“, ulica
Veturini št. 9, s sledečim dnevnim redom:
1. Poročilo in računski sklep za l. 1904;
2. Sprememba pravil; 3. Volitev na-
čelstva in nadzorstva; 4. Slučajnosti.
Računski sklep je razpoložen na ogled

članom v uradu „Centralne posojilnice“ v Gorici.

O d b o r.

V spanju skočil skozi okno. — V noči od sobote na nedeljo skočil je v spanju skozi okno domobranske vojašnice četovodja Josip Brešan. Pri padcu zlomil si je roko in se sploh hudo poškodoval na celem životu. Prenesli so ga v vojaško bolnišnico. Brešan se je sanjalo, da se nahaja pri vojaških vajah v Pulju, kjer je bila njegova stotinja nameščena v prtiličju nekega poslopja in so tam vojaki, ko je bil ponočni „alarm“, poskakali skozi okna na dvorišče. Take sanje imel je torej, ko se je nahajal v Gorici, spavajoč v drugem nadstropju, odkoder je skočil skozi okno na tla.

Padla je v soboto predpoludne v Podgori iz prvega nadstropja 21-letna šivilja Matilda Klavčič. Stala je pri oknu in gledala na prosto. Pri ti priliki izgubila je ravnatežje ter padla na tla skozi okno. Prepeljali so jo v tukajšnjo žensko bolnišnico.

Povožena. — V petek po noči okolu polnoči prišla je 24-letna A. Seljak iz Cerkna iz neke tukajšnje gostilne v družbi svojega ljubimca na ulico ravno ko je pridiral mimo neki Ivan Kofol iz Volč z vozom, na katerem je vozil pivo. Vozil je tako naglo, da se Seljak ni mogla izogniti vozu, marveč padla je pod konje in je bila po celem telesu prav hudo poškodovana. Prenesli so jo v žensko bolnišnico.

Nesreča na delu. — Železniški delavec, 28-letni Anton Šuligoj, ki je delal v Solkanu, bil je večeraj od neke grede potisnjen na tla in jako poškodovan na vratu. Prepeljali so ga v tuk. bolnišnico.

Iz Brd nam pišejo: Nujno vprašanje merodajnim faktorjem. Kje ste moške postavljali da ne vidite, kako se dan na dan trpinči uboga žival, ki vozi češplje v Brda, bodisi delavnik ali praznik? Posebno ob nedeljah in praznikih (mala Gospojnica!) ko so vozniki dobre volje, bijejo konje in vole z debelim koncem biča; vpijejo in preklinjajo po 1/2 ure na enem u klančiču, predno premakne uboga žival za ped poti, preobložen voz. Že preklinjevanje, še celo ob takih praznikih, je kaznivo; toliko bolj ker cele guche otrok spremeljajo tak voz, ki se pohujšujejo po nečloveškem vozniku. In ni ga moža postaviti, da bi povedal trdosrčnemu in dobičkoželjnemu vozniku, da postava prepoveduje mučenje živali. Ganite se v to postavljeno moške in naredite konec temu pregrešnemu ravnanju z živalijo.

„Zavarovalnica goveje živine“ se je osnovala v Lokavcu za Lokavec, Ajdovščino in Sv. Tomaž, katero je potrdilo c. kr. namestništvo na temelju pooblastitve c. kr. ministerstva za notranje posle.

Predor na novi železniški progi poškodovan. — V predoru pri Bukovem na novi železniški progi se je podrla za kakih 6 m oboka. Ta predor, ki je dolg 900 m, je bilo jako težavno napraviti, ker so tam nenavadne težkoče. Pokazalo se je, da bo treba že tako vsako leto poprav pri tem predoru, dokler se ne utrdi tako, da ne bo treba misliti na opetovane poprave.

Nova odkritja v postojnski jami. — Jako marljivim preiskovalcem podzemskih jam, c. in kr. poročnikoma 97. pešpolka gospodoma Franu Mühlhofer-u in Alfonzu Martin-u ter gospodu Edigiju Čeh-u, učitelju v Slivjah in rez. kadetu v istem polku, se je dne 24. avgusta t. l. posrečilo v podzemskih prostorih postojnske jame prodati naprej po sedaj še ne preiskovanem podzemskem toku Pivke. Vkljub velikim zaprekam prodrli so približno 600 m. dalje kakor leta 1893 znani preiskovalec jam g. Martel. Utrujenost in nastalo deževje onemogočilo je daljno prodiranje. Na povratku poškodovan se je čoln v zadnjem podzemskem jezeru ob skalah in se potopil. Hrabri preiskovalci rešili so se s tem, da so prostrano jezero preplavali. Zabilježili so si mnogo jako zanimivih podatkov in našli tudi veliko zalogo človeških ribic (Protheus). Sedaj odkriti podzemski tok Pivke vije se v smeri med iztokom Unšice in med Pivko jamo.

Kdor se želi udeležiti banketa pri XX. skupščini sv. Cirila in Metodija 14. t. m. v Sentjurju ob južni železnici, naj se prijavi nemudoma. Karta brez pijače 3 krone.

O d b o r.

Razstavo oslov bodo otvorili spomladi leta 1907 v Bujah v Istri. Tako je sklenilo ondotno kmetijsko društvo.

Atentat na župnišče. — Dinamit se je razpočil ponoči v župnišču v Sv. Lovrencu pri Labinu v Istri. Več šip je pobitih, pohištvo razbito, ena vrata razdrobljena. Dinamit je bil položen v klet. Storitve še niso zasledili.

Narodni kolek pri Čehih. — Čehi so uvedli narodni kolek po 1 K, dočim so koleki po 2, 4, 6, 8, 10, 20 in 50 vinarjev že dve leti v prometu. Eno-kronski kolek so uvedli na zahtevo narodnih občinskih zastopov, ki ga bodo rabili pri vseh spisih in prošnjah v lastnem delokrogu. Sploh ga ni med Čehi narodnega društva, ki bi ne imelo narodnega kolka, tudi trdke ga dosledno rabijo. Naj to posnemajo tudi Slovenci!

Kaki ljudje so nemškutarski agitatorji na Štajerskem. — Pod naslovom „Galerija „Štajerčevih“ roparskih morilcev in razbojnikov“ čitamo v zadnji „Domovini“ te-le zanimivosti:

A. Ožbalt Šegula in Alojz Muršič iz Dornove. Ta dva junaka sta 20. avgusta 1904 umorila ženo prvega, jo v vrečo nabasala in na železniško progo položila, da bi sum dejanja od sebe odvrnila.

A. Muršič je bil glavni „Štajerčev“ agitator v Dornovi in je na stroške Orniga in njegove stranke izdal „Pesem v poduk zapeta vsem Slovincem“, v kateri napada slovenske voditelje in hvali ptuj-ske nemčurje.

B. Fr. Levičnik iz Zabovc. Ta je umoril svojega brata Janeza Levičnika na javni cesti tik Ptujškega mesta, dne 21. decembra 1904. Najprej sta se sprla ta dva v Hutterjevi snopsariji v Ptaju z nekim Šrafela. Vsi trije, prav pridni obiskovalci ptujskih snopsarij, so bili zvesti čitatelji „Štajerca“.

C. Franc Plohl, posestnik v Gaberniku. Ta je umoril dne 20. avgusta 1905 na cesti iz Oblakov proti Juršincem pri sv. Lovrencu v Slovenskih goricah svojo ženo, ko je s svojo materjo k maši šla. Počakal jo je v zasedi ter jo večkrat ustrelil s samokresom ali revolverjem, kakor cestni ropar planiši na svoj plen.

V zadnji številki z dne 3. sept. 1905 prizna g. J. Drevenšek sam, da je ta Franc Plohl prav rad čital „Štajerca“ in da je bil „Štajerčev“ pristaš, skuša ga pa oprati s tem, da ni bil „pri pravi pameti“. „Štajerc“ ve take podrobnosti iz preiskave navajati, ki so znane samo uradnim osebam. Očividno je, da hoče že sedaj na prototnike vplivati v prilog svojega zaveznika in somišljenika.

Franc Plohl je bil od oblasti nastavljen lovski čuvaj dornavske graščine. Vprašanje nastane, kako je mogla politična oblast dati „slaboumnemu“ Franc Plohl orožni list in lovsko karto? Prosimo odgovora. Zanimivo je, v kakih časovnih presledkih Ornigovi zavezniki oziroma „Štajerčevi“ snopsari svoje „kulturno“ delo opravljajo v prilog svojih žen in bratov in v čast spodnještajerskih „naprednjakov“ Drevenškovega kalibra.

Praktična slovenska vzajemnost. — Trgovci na Srbskem so sklenili, da ne bodo več naročali in prodajali Frankove kave, marveč bodo odslej jemali Cirilovo in Zvezdno kavo iz Ljubljane. Zavedni srbski trgovci so dali napraviti lepake in jih razširili po vsi kraljevini, v katerih naznanjajo narodu ta svoj sklep in ga pozivljajo, da naj ne kupuje druge kave, kakor to, ki jo trgovci naročajo iz Ljubljane. Tudi srbski časopisi priobčujejo isti poziv. Kakor čujemo, se je za Srbijo naročilo že 20 vagonov kave iz Ljubljane. — Beležimo to vest z največjim zadovoljenjem, zakaj s tem svojim činom so Srbi pokazali, kako se dajo praktično uspešno izvrševati načela slovenske vzajemnosti. Čast jim! Naj bi jih posnemali Slovenci in se učili od njih narodne samozavesti!

Velikanska kača pri Olomucu. — Iz Olomuca poročajo, da je nekemu „komedijantu“ pred več tedni ušla velikanska kača, ki se je od tedaj držala v gozdih blizu Olomuca. Te dni sta kačo ustrelila dva gozdarska adjunkta. Žival je mnogo shujšala, odkar se je nahajala na svobodi ter je tudi izgubila en meter na svoji dolgoti. Strah pred kačo je bil tako velik, da si nihče ni upal več v gozd.

Ženil odrezal jezik. — Iz Budimpešte javljajo, da je tamkaj v ponedeljek neki ekonom upotrebil zelo radikalno sredstvo, da zaveže jezik svoji ženi. Silom jej je odprl usta ter jej izrezal jezik. Moža so seveda zaprli, ker taka sredstva niso dovoljena niti proti zlobnim jezikom.

Potres v Italiji. — Iz Italije prihajajo vedno žalostnejša poročila o strašnih posledicah potresa. Iz Catanzara namreč poročajo, da je v tamošnji provinciji prišlo vsled potresa ob življenje nad 700 oseb. Več vasi je popolnoma porušeni, tako da ni ostala v njih jedna sama hiša po konci. Potresni sunki trajali so v petek celi dan in ponavljali so se tudi v soboto. V mestecu Palmi morali so podreti 300 hiš, katere je po-

tres tako hudo poškodoval, da je žugala vedna nevarnost onim, ki bi hoteli v njih stanovati. V Fardelli bilo je 300 mrtvih. V Melitu je potres porušil skoro vse hiše. Mrtvih je vsepolno. Jedna cela družina, broječa 15 oseb, ostala je pod ruševinami. V Jopolu je nad 200 mrtvih. V Pizzo je potres uničil skoro vsa poslopja, med temi tudi palačo Galandi, kije stala nad štiri milijone lir. V Sv. Severinu je uničil potres prekrasno katedralo. V Martiranu je nad 200 mrtvih oseb. Potres je uničil tudi mnogo železniških mostov in je vsled tega ustavljen po raznih krajih železniški promet. V okolici mesta Monteleone je nad 800 oseb mrtvih, nad 1000 pa ranjenih. V okolici Pizzo je mrtvih 450 oseb. Pri Sv. Konstantinu je bilo ubitih nad 400 oseb, ranjenih pa neizrečeno mnogo. Potres se je čul po celi Siciliji. Šk da, katero je povzročil potres, je ogromna in se ceni na več sto milijonov lir. Po celi Italiji in tudi po drugih državah začeli so se nabirati milodari za ponesrečence. Vlada razpošilja velike množine živil na kraj nesreče. V celi Kalabriji ni niti jednega sela, da ne bi bilo poškodovano po potresu.

Kolera na Pruskem in v Galiciji. — V Galiciji ni nobenega novega slučaja kolere, nasprotno se pa na Pruskem razširja in je izbruhnila na novo v 7 krajih. V okraju Marienwerfer je obolelo v sredo 6 oseb. Kolera se je tudi pokazala na Ruskopoljskem, v provincah ob Visli.

Rumunski nadškof je postal benediktinec Rajmund Netzhammer, rektor grškega kolegija v Rimu.

Solčni mrk vzrok smrti. — Gledališna igralka v Welsu, Marija Ettinger, je opazovala 30. m. m. solčni mrk z daljnogledom brez barvanega stekla. Ko se je vrnila z opazovanja domov, ji je lice močno pordečilo. Začela je tožiti po glavobolu, kmalu nato se je onesvestila in še isti večer umrla vsled kapi na možgane, vsekakor zaradi tega, ker si je preveč napenjala oči.

Kardinal Rafael Pierotti, ki je v petek umrl v Rimu, je pripadal redu Dominikancev. Porojen je bil dne 1. januarja 1836 v Sorbano del Vecovo. Papež Lev XIII. ga je dne 30. novembra 1896 imenoval kardinalom z naslovom kardinala-dijakona sv. Kozma in Damijana.

Nečloveška mačeha. — V Radjovu na Moravskem je polila mačeha Mar. Mraček svoji pastorki lase, ko jih je gladila, s petrolejem, ter zažgala. K sreči je prišel oče, ki je zadušil ogenj in rešil devetletno hčerko, ki je težko ranjena. Nato je pa tako pretepal črno mačeho, da jo je napol ubil. Govorilo bo sodišče.

Steselj obtožen velezdaje. — Sotrudnik nekega portarturškega časopisa je ovadil Steslja pri vojnem ministru radi velezdaje. Predložil je spise, ki dokazujejo, da je Steselj med obleganjem zanemarjal svojo dolžnost in izročil po nekem posredovalcu sovražniku za plačilo važne uradne spise. Vojaški krogi so jako razburjeni.

Nesreča na živinskem semnju. — Na živinskem trgu v Salamanka, kjer se je v nedeljo vršil semenj, se je splašilo 3000 mežgov, ki so zdirjali na vse strani. Bilo je ranjenih 75 oseb; več njih tudi težko.

Kaj povzročuje grmenje? — Zabliška se in v zraku zabobni grom. O vzroku grmenja znanost še ni nič stalnega izrekla. Znano je, da vsaka iskra bliska povzročuje šum in ker je blisk jako močan, povzročuje obilo šuma in ta šum je grmenje. Ko se zabliška, šine strela v zrak, katerega razdvoji, pri čemur nastane prazen prostor, v katerega udari šum, ki ga zovemo grmenje. Najbolj natančno je premetril vzroke grmenja profesor Trombigde. Ta profesor je več let proučeval mavrico v vodeni pari. Po mnogih skušnjah se je uveril, da obstoji mavrica v ozračju, ki je polna vodene pare, skozi katero je tek električni tok. V tako ozračje je postavil dve leseni palici, omotani z bombažem, kateri je poškopril z vodo. Ko sta bili ti dve palici, oddaljeni druga od druge le 4 palce, razvil se je med njima tok poln sijajnih isker. Ko je tok švigal semintja, je tako grmel, da si je moral profesor ušesa zamašiti. To grmenje je nastalo vsled eksploziranja vodenih in kislinih plinov, ki nastanejo v vodeni pari. Na temelju tega poskusa je verjetno, da se gromenje v naravi povečava v veliki vlažnosti oblakov, nastaja pa vsled razkrojenja vodene pare. „D. P.“

Več stokrat oženjen. — Ameriška policija išče Švicarja Witzhoffa, ki se je v teku zadnjih let v Newyorku in okolici več stokrat oženil, oropal svoje žene in jih zapustil. Witzhoff je imel svoj ženitveni biro in je nastopal pod različnimi imeni. Jeza med zapuščenimi da-

mami je tako velika, da so časopisi in dame razpisale visoke nagrade onemu, kdor bi Witzhoffa ujel.

Prebivalstvo Londona so leta 1904 cenili na 4.648.950 prebivalcev.

Kmetje dediči milijonov. — Ubogi kmetje Ivan, Franc in Mihael Mirkowicz v budimpeštanski okolici so podedovali 3 milijone kron. Praded imenovanih srečnežev je zapustil l. 1831 ob svoji smrti 60.000 goldinarjev. Dedičem se je šele zdaj posrečilo dokazati, da so edini živeči sorodniki rajnika.

Rojaki!
kupujte narodni kolek
„Šolskega Doma“.

Profesor - - - - -
Lapponi
telesni zdravnik Nj. Svetosti papeža, pa tudi mnogi drugi odlični profesorji in drugi zdravniki priporočajo v odstranjenje zaprja, v okrepnje želodca in v pospešitev redne prebave
želodčno tinkturo
G. PICCOLI-ja, dvornega zalagatelja Nj. Svet. papeža in lekarja, Ljubljana.
1 steklenica velja 20 v. in se vnanja naročila z obratno pošto izvršujejo.

Anton Ivanov Pečenko
Gorica
priporoča svojo veliko zalogo pristnih belih in črnih vin iz lastnih in drugih priznanih vinogradov; plzenjskega piva »prazdroj« iz sloveče češke »Meščanske pivovarne«, in domačega žganja I. vrste v steklenicah, kojega pristnost se jamči.
Zaloga ledu katerega se oddaja le na debelo po 50 kg naprej
Vino dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstrijsko-ogrske države v sodih od 56 l naprej.
Cene zmerne. Postrežba poštena in točna. M M M M M

5 kron in še več se lahko zasluži.
Tvrdba za domače delo s pletalnimi stroji išče osebo obojega spola s pletanjem na naših strojih. Priprsto in hitro domače delo za celo leto. — Posebne izobrazbe ni treba. Oddaljenost ne škodi; delo za tvrdba.
Tvrdba za domače delo s pletalnimi stroji
Thos. H. Whittick & Com.
PRAGA
Petersko predmestje 7—433
Trst Via Campanile 13—433.

Ivan Bednařik
priporoča svojo
knjigoveznicu
v Gorici
ulica Vetturini št. 3.

Nekdo išče

primeren prostor za malo trgovino s primernim stanovanjem vred, najraje na deželi; pripravljen je tudi vzeti v najem malo trgovino z mešanim blagom in pozneje bi je tudi morda vkupil od lastnika.

Naslov pove upravništvo „Gorice“.

Naznanilo.

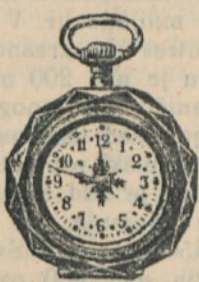
Blizu prihodnjega kolodvora Sv. Lucija-Tolmin bohinske železnice se je pred dvema leti sezidalo hišno poslopje v najboljši legi, obstoječe iz 2 kompletnih stanovanj z drugimi prostori in vrtom, katero se sedaj vse proda po nizki ceni. Prvi reflektanti (kupci) si lahko to poslopje proti naznanilu pri stavbenem podjetništvu bratov Redlich & Berger v Tolminu ogledajo in dobijo na željo tudi načrt in natančni popis.

2 ali tri učence

se sprejme na stanovanje in hrano. Več pove upravništvo „Gorice“.

Jak. Suligoj

Uvar C. hr. drž. železnice
Gospoška ulica št. 25

Priporoča svojo zalogo raznovrstnih žepnih in stenskih nihalnih ur na zvon z donečim glasom za gostilne, kavarne, dvorane itd. po jako nizkih cenah.

Vsako popravo izvrši hitro, dobro in po ceni. Za vsako uro 1-letna garancija. Cenike razpošilja brezplačno.

Nadalje priporoča šivalne stroje najboljše vrste po tvorniških cenah, a ne kakor posredovalci.

Samo enkrat

naj vsakdo kupiti svoje potrebščine pri trvdki

J. Zornik, Gorica, Gosposka ulica 7,

in nikdar več ne bode iskal drugod boljšega, lepšega in kakovosti primerno cenega blaga, kakor se tu dobi.

Došle so uže zadnje novosti modnega blaga za

pomladansko in poletno sezono v nedosegljivi izberi

kakor: krasni okraski za obleke najnovejše mode, čipke, ovratniki iz čipk, bordure, svile, pasovi itd. Raznovrstno belo in Jaeger-perilo, rokavice usnjate in cvrtnate, nogavice, krasne ovratnice, hlačniki, žepne rute, solnčniki, dežniki, moderci, predpasniki, domači čevlji itd. Zaloga je preskrbljena z vsemi potrebščinami za g. šivilje in krojače, kakor, igle, cvrtn, svile, fodre, gumbe, trakove itd. Raznovrstno blago za vezenje itd.

Ferratin in

Ferratose

(lekciji Ferratin)

najboljše krepcilo

pri

malo krvnosti

in bledici,

od zdravnikov najtop-

leje priporočeno. Fer-

ratin je v zvezi z be-

ljakom, sestavljen že-

leznat hranilni preparat.

Povečuje tek in

sbojšuje prebavo.

Nenavadni vspehi.

Dobi se v lekarnah

C. F. Boehringer

und Söhne

Mannheim - Waldhof.

Rojaki! Spominjajte se o vsaki priliki „Solskega doma“.

Prosiva zahtevati listke!

Največja trgovina z železjem

KONJEDIC & ZAJEC

Gorica v hiši Monta.

Priporoča stavbeni Cement, stavbne nositelje (traverze), cevi za stranišča z vso upeljavo, strešna okna, vsakovrstne okove, obrtniško orodje, železo cinkasto, železno pocinkano medeno ploščevino za napravo vodnjakov, vodovodov, svinčene in železne cevi, pumpe za kmetijstvo, sadjerejo in vinorejo, ter vsakovrstna orodja.

Cene nizke, solidna postrežba!

Eno krono nagrade izplačava vsakemu, kdor dokaže s potrdili najine nove ameriške blagajne, da je kupil pri naju za 100 kron blaga.

Prosiva zahtevati listke!

„Centralna posojilnica“

registrovana zadruga v Gorici, ulica Vetturini hiš. šte. 9.

Posojuje svojim članom od 1. aprila 1905 dalje:

na menico po 5 $\frac{1}{2}$ %, na vknjižbo pa po 5%
z $\frac{1}{8}$ % upravnega prispevka za vsacega pol leta. Obrestna mera za hranilne vloge ostane nespremenjena.

FRANC PODBERŠIČ

avtorizovan kamnoseški mojster,
Gorica, Tržaška cesta 17,

priporoča slavnemu občinstvu za bližajoči se praznik
vseh vernih duš dan svojo bogato zalogo

nagrobnih spomenikov

bodisi priprostitih ali finih iz kraškega kamna najboljše vrste za 15 K in više. V zalogi ima tudi razne kamenite plošče, žlebe, umivalnike za kuhinje, itd. itd.

Sprejema in izdeluje vsakovrstna v kamnoseško stroko spajajoča dela po prav zmernih cenah.

„Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani“

Dunajska cesta 19 — v Medjatov hiši v pritličju — Dunajska cesta 19

vsprejema:

1. zavarovanja vsakovrstnih poslopij, premlčnin in pridelkov proti požarni škodi;
2. zavarovanja zvonov proti poškodbi in
3. za nižjeavstrijsko deželno zavarovalnico na Dunaji:
 - a) zavarovanje na doživetje in za smrt, jednostavna zavarovanja za slučaj smrti, na doto in rento, ljudska zavarovanja z mesečnim plačilom zavarovalnine po 50 vin., 1, 2, 3 in 4 K in daje po neprisljjenih vlogah v oddelku „Rentna hranilnica“ deželne zavarovalnice zelo praktično starostno in rentno preskrbo;
 - b) zavarovanja proti vsakovrstnim nezgodam (telesnim poškodbam) in nezgodam na potovanju po suhem in na vodi ter jamstvena zavarovanja vsake vrste.

Zastopnik za pokneženo grofijo goriško-gradiščansko je vodja „Centralne posojilnice“ v Gorici.

Rojaki Slovenci! Pristopajte k domači zavarovalnici!

Pojasnila daje in vsprejema ponudbe ravnateljstvo zavarovalnice ter postreže na željo tudi s preglednicami in ceniki.

Ta edina slovenska zavarovalnica sprejema zavarovanje pod tako ugodnimi pogoji, da se lahko meri s vsako drugo zavarovalnico.

V krajih, kjer še ni stalnih poverjenikov se proti provziji nastavlja spoštovane osebe za ta zaupni posel.

Postavno vloženi ustanovni zaklad jamči zavarovalcem popolno varnost.

Svoji k svojim!